

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦь РАЗ У ТЫДЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIE
LA PATRIEDIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND”

№ 48 (382)

Нядзеля, 1 сіння 1957 г.

ГОД ВЫДАННЯ 11

Гэгемонія Масквы пахіснулася

22-га лістапада маскоўская радыё пе-
радала дэкларацыю аб нарадзе прад-
стаўнікоў камуністычных і работніцкіх
партыяў сацыялістычных краінаў, якія
адбывалася ў Маскве 14-16-га лістапада
да гэтага году.

На будзэм, як кажуць чапляца да
назоў «камуністычны», хоць у гэтым
сэцы шмат недакладнасць і блытані-
ны. Аднак нельга не звязаць увагу на
адзін факт: нарада адбывалася ад 14-га
да 16-га лістапада, а дэкларацыя была
апублікавана толькі 22-га. Аб чым гэта
съветчыць? Німа сумлеву, што аб тру-
дачніцкіх і разыходжаніях, якія выяві-
ліся на гэтай нарадзе. Маўляў той: «Гла-
ко вышла на бумагат...» Усе дыктата-
ры ўсіх падкамуністычных краінаў згод-
ным хорам дэкламавалі сваю ляяль-
насць на афіцыйных урачыстых вы-
ступленнях. Там Мао Тсэ-Тунг, Гому-
лка, Кардзель і іншыя падпісалі Хру-
шчову, і быць-бы было ідэяльная
гармонія. Аднак, калі гэтая «тавары-
ства» зышло ў інтymнай сімейцы і
начало гутарыць «ад душы», — гармо-
нія не зіграла...

Давайце разбярэмся толкам. Да гэтага
часу мы чули, што марксізм-ленізм —
найбольш праўдзівая, жыцьцём пра-
вермая наука і паза гэтай науки няма
многа больш праўдзівага...

Прыкладам, жыцьцём правераная наука
кажа, што два разы два — будзе
чатыры. Праўдзівасць гэтага цверджа-
нія можна праперыць на пальцах
аднай руки.

І вось, раптам, мы пачулы, што мар-
ксізм-ленізм можа быць іншы для Са-
вецкага Саюзу, а зусім іншым прыкладам
для Польшчы. У Савецкім Саюзе
Хрушчоў ліквідуе індэнзія рэшткі
прыватнай уласнасці і нават з кал-
дажанія можна праперыць на пальцах
аднай руки.

«Абмен думак паказаў адзінства пог-
ляд...»

Аднак у гэтым-же самым абзахы скажа-
но:

«Братэрская партыя, якія ўдзельнічалі
у гэтай нарадзе, ацяняць і самі выра-
щаць, як ім паступаць адносна мерка-
ванін, выказанных у гэтай дэклара-
цыі...»

Тут выявілася, што мінулы тыя часы,
кады нехта ў Крамлі націскаў гузік і
ўсе камуністычныя партыі ўсяго съвету
мусілі дзеіць так, як загадвалі Ма-
сква... Сяняня маскоўская алігархія му-
сяць на толькі кансультавацца, але і ісь-
ці на ўступкі Мао Тсэ-Тунгу, Гомулю,

І ці і гэтак далей.

Калі-б мы для прыкладу парайналі
перафастычніцкія заклікі КПСС з ця-
перашнім дэкларацыяй, дык мы-б паба-
чылі вялізарную розынку тону і зместу.

Там КПСС бяз кансультациі з іншымі
партыямі пісала заклікі, і ў іх вычува-
лася гэгемонія Масквы. Сяняня-ж мас-
коўскі камунікат звязаўца да «брэ-
тарскіх партыяў» каб яны «апанілі і са-
мі вырашылі»...

Мала таго, у маскоўскай дэкларацыі
мы чытаем такую гэрозію:

«Марксізм-ленізм не дапускае да
можнічнай капітальнай палітыкі і так-
тыкі камуністычных партыяў іншых
краінай...»

Давайце разбярэмся толкам. Да гэтага
часу мы чули, што марксізм-ленізм —
найбольш праўдзівая, жыцьцём пра-
вермая наука і паза гэтай науки няма
многа больш праўдзівага...

Прыкладам, жыцьцём правераная наука
кажа, што два разы два — будзе
чатыры. Праўдзівасць гэтага цверджа-
нія можна праперыць на пальцах
аднай руки.

І вось, раптам, мы пачулы, што мар-
ксізм-ленізм можа быць іншы для Са-
вецкага Саюзу, а зусім іншым прыкладам
для Польшчы. У Савецкім Саюзе
Хрушчоў ліквідуе індэнзія рэшткі
прыватнай уласнасці і нават з кал-
дажанія можна праперыць на пальцах
аднай руки.

«Абмен думак паказаў адзінства пог-
ляд...»

Аднак у гэтым-же самым абзахы скажа-
но:

«Братэрская партыя, якія ўдзельнічалі
у гэтай нарадзе, ацяняць і самі выра-
щаць, як ім паступаць адносна мерка-
ванін, выказанных у гэтай дэклара-
цыі...»

Тут выявілася, што мінулы тыя часы,
кады нехта ў Крамлі націскаў гузік і
ўсе камуністычныя партыі ўсяго съвету
мусілі дзеіць так, як загадвалі Ма-
сква... Сяняня маскоўская алігархія му-
сяць на толькі кансультавацца, але і ісь-
ці на ўступкі Мао Тсэ-Тунгу, Гомулю,

І ці і гэтак далей.

Дык у роце рэштага давайце выясням
ці марксізм-ленізм ёсьць «найпраўдзі-
нейшая, жыцьцём правераная наука», і
найкейшая псеўда-тэорыя, дыялектычная
дэмагогія, нешта, што можна, як цеста,
масіць на намогаўшы да патребы дня
формы?

З апошняй маскоўской дэкларацыі, калі
думаць лягічна, відаць, што марксізм-
ленизм, — якраз гэта другое.

Найлёгка было Хрушчову, Суславу і
маскоўскія супалцы згадзіцца на такую
дэкларацыю і там сталася гэтае шасьці
іздвінне спазыненне ў апублікаваны

гэтае дэкларацыі, але, як мы-б паба-
чылі, як мы ўжо сказали, мінулы тыя
часы, калі ў Маскве Хрушчоў стукаў
кулаком па стале, а ў Варшаве адзыня-
ліся нажніцы. Сяняня за прадэкламава-
ную на афіцыйных урачыстасцях «са-
лідарнасць» і «лляльнасць» Масква

выйшла на бумагат», а ў сапраўднасці
— шафа на іграе, але скрыпці.

Аб гэтым-съветчыць спозненая на
шэсцьці дзён дэкларацыя, ейны зъвест-
і тое... чаго ў ёй німа.

Перадусім, пад гэтай дэкларацыяй
нама подпісу Югаславі. Трудна з уп'я-
ненасці цвердзіць, якім меркаваны
німі кіраваўся Ціта, калі дыпламатыч-
най хваробай выкруціўся пад падарож-
ніка, аднак той факт, што югасла-
ўскія прадстаўнікі ніяк не можа быць
народ ці тыповыя ягоныя прадстаў-
нікі, дык мы-б паба-
чылі, якім гэтае дэкларацыя ўжо не
можа быць.

Прадбачалася, што на гэтай нарадзе
будзе створаны нейкі ворган на ўзор Ка-
міністэрну ці Камінформу, што было-
бельмі пажаданым для Масквы. Рэч
зразумела, у тым выпадку, калі-б гэты
ворган даваў кіраўніцтва і гэгемонію
прызыдку ІІІ КПСС. Аднак на гэта не
хадзелі пайсіі ані ІІІ, ані Варшава,
а, перадусім, Белград. У выніку гэтага,
замест вярхонага воргана паўсталі
мутная формула аб нейкіх канфэрэн-
циях, якія час ад часу маюць зъбірана-
на кансультациі.

З гэтага відаць, што некаторыя кіраў-
нікі сатэлітічных партыяў не, згадзіліся на
кіраўніцтва Масквы; Масква-ж з зусім
зразумелых прыстыховых прычынау не
могла згадзіцца, каб было інаки.

Што-ж да становішча Югаславі. Дык
яго можна тулуманыць матар'альными
(Заканчэнне на 3-яй бачыне)

ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНОЙ ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „ВАСКАУСЧУНА“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Васкаусчун“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schlossfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14

Ціна: Нямеччына: на год — 14,— м.; 6 м-цаў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.

ЗША і Канада: на год — 8,— д.; 6 м-цаў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 м-

мар — 0,20 д. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 дыл.

Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.

20 фр. Аргентына: 80 пз.; 45 пз.; 25 пз.; 2 пз. Перасылка лётніцкай пош-

тай аднаго нумара газеты каштуе дадаткова: у ЗША і Канаду — 40 фэн.

граў (10 ам. цэнт.); у Аргентыну — 70 фэн. (17 ам. ц.); у Аўстралію — 90 фэн.

(22 ам. ц.). Падвойныя нумары каштуюць падвойна.

Банковое ко́то: Zeitung „Васкаусчун“,

Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND”

Год выданья 11

Ганебная слава

Найлепш было-б пачаць з баечнай тэ-
мы пра салідарнасць у звязыных са-
свіце, бо салідарнасць падсавецкіх на-
родоў якія, «забываючы» нацыялічныя
нацыянальныя страты сваіх народоў,
змушаныя быті дзякаваць расейскому на-
роду за падарованыя нацыянальна-
габратья. Тут былі і пахвалы, і пры-
чыны, і ўзыненіе да верхаві-
наў неба. Словам, было зашмат лакей-
скага падхалістства. Як-ж гэта пры-
надзеў «вялікі расейскі народ?» Зусім про-
сто, з пачуцьцем нейкай асаблівай гор-
дасці, якія свома толькі людзям хва-
рабліў-амбітнай наўтуры ці людзям, што
вылагаючы чужкіх пахвалы для
прыкрыцца сваіх праступных учын-
каў.

«Правда» за 27 кастрычніка была
прысьвеченая дасліненіям Расейскай
Фэдэратыўнай рэспубліцы і расейска-
му народу. Пачалося з развязання
проблемы, ці ёсьць чужкім для расей-
скага народу пачуцьцё нацыянальна-
гордасці. Ведама не і не таму, што Ленін так сказаў, але таму, што «геній
людзтва» Ленін быў Расейцам (пра «сө-
некай» Сталіна на ўспомнена ні слова),
што Расейцы ідуць упередзе і ў науцы, і
у музыцы, і ў балеце, што Расейцы
адкрылі новую эру ў гісторыі чалаве-
ства, апачасліўшы нацыялічныя наро-
ды, што Расейцы дабіліся наязнанага ў
гісторыі эканамічнай развою краіны.

Будзем аб'ектыўнымі, не адбіраючы
заслужане славы ў расейскага народу
і на спрычыняючы крыўды іншым на-
родам савецкага імперы.

Да рэвалюцыі 1917 году нерасейскія на-
роды Рәсей перажывалі самыя цёмныя
часы сваі нацыянальна-гісторыя.

Найменшыя прыялы іхнія нацыянальна-
гісторыя жорстка паслыделіся чор-
най рэакцыяй. Ведама, у падвойных вар-
унках не могла развязацца сваесаблі-
вай нацыянальной культуры гэтых на-
родоў, ні выйліца падзяліла нацыя-
нальна-культурных чалавекаў, якімі гэты
чалавек — гэта гучыць горда!» Вось
табе і демакратычныя традыціі кля-
сычнай літаратуры, якімі гэты чалавек
запатэнтаваў на творах савецкай літаратуры!

Гэтак занядбаў савецкі пісьменнік, адрокся ўдзельнікі пісьменніцкай
нішы, як Янка Купала і Якуб Колас, яшчэ на зары сваёй
творчасці ўзынялі, уваскрасілі ўнат-
хонную прапалітычнай загадзі паста-
ліненія палітычнай мэты. Паза гэтага
савецкага пісьменніка чалавек з яго-
нымі пачуцьцімі і перажыўшы пісьменні-
цкай палітыкай малая.

Аб беларускай савецкай паэзіі

(Артыкул трэйці, глядзі № 40 і 42-43)

Незадаваленые з савецкай рэчаіснаціі, туга ѹ сум па запраўднай паэзіі, набліжэнне да яе, навет захапленыне апошній, зьяўляюцца ўласцівымі кожнаму беларускаму паэту. Зразумела, трэба пісаць аб тым, што чырвоная цэгла наўтрыгажэйшая реч у аблічча, ей імкненіца злыцца з роднаю съвеце, што публіцысты сацыялізму

анічога замяніць на можа паводле ма-
стацкага густу (Глебка), або што савец-
кі паэт шчасльвейшы за птушку тым,
што можа, на сплюнічыся, стракатаць
аб долі шчасльвай (Астрайка). Але хто
павершы, што гэта ѹсе праўда?

Але... як толькі паэта застаецца сам
з сабою, ён на толькі думает інакш, але
яничэ ѹ знаходзіцца прыёмы ѹ способы,
розныя шчэліны, каб сваю шчырую
думку выказаць вершам. Тут кожны
дзець паразнаму, але літаральна кожнны,
як выключаючы ѹ найбольш артадак-
альных партыйных сбюроў. Навет
Бройка, прыкладам, таксама падпадае
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца

Спаконя ня знае!»

Астрэйка дык ялчэ спадзянецца, што
яму нейкім дзіўчынам дапаможа:

«Прыдзе, прыдзе, —

Сум мой, як рукой развязя!»

Пераважная бальшыня паэтаў, аднак,
да людзей ставіцца адмоўна, занадта
«пільныя» яны сталі ѹ савецкай рэчаіс-
націі. Паэта Панчанка лавярае свае
найлепшыя пачуцьці птушынцы, ды
ялчэ з самай раніцы, калі «пільныя»
ялчэ съпяць:

«Давай удвох сустрэнем ранье-

Сядрод туманнай сівізіи».

Вельмі ўдала тут названае савецкае
жыццё, як «туманная сівізія».

Як хораша ѹ пышчотна гучань зва-
роткі да зорак у паэты Кірэнкі:

«Сумная зорка мнез яснага неба міргае,
Холадна сэрца».

Ці не нагадвае гэта звароткі белару-
скіх жненя, стомленых прыгонна пра-
цую, калі яны зъвярталіся да сонекай ѹ
скардзіліся:

«На бывала ты ѹ найме,

Дык не спагадаеш мне!»

Ші не адтуль ідуць у савецкіх паэтаў
БССР прыгонных матывы!

У паэзіі Танка цяпер ўсё больш і
больш партыйнасці. Але пералітайце
янонія вершаваныя «партыйныя кни-
жыцы» (паводле выражэння Маякоў-
скага) і сядрод іх знойдзенца нешта, як
такое прыгожае ѹ шчырае, што перад
намі ўзноўнай ранеіць Танк. Елзе, у вад-
казнасці партыйнага даручэння, гэты
паэт, заносіць у блéк-нот і камбайні,
і чырвоную цэглу, але чым больш наблі-
жаецца да сваіх родных мясыцін, тым
больш выходзіць з яго «сацыялістыч-
нае шумавінне». Нарэшце ён на вы-
трымловае:

Закрасавалі чаракі лялей
Між пачарнелых каранёў чараты.
Ў круг плесьня, бруд, — разводзіць гніль съпякота,
А краскі ўсё-ж ня робяцца гразней,
Хоць там плыве часамі сылікі зьмей,
І ржавіна ляжыць, як пазалота.
Цяпер нат задаволена багно:
Гной сотні год зъбираючы, яно
Смуроднай жыжкой узгадавала
Расістых кветаў чистую красу.
Маліся-ж, каб зь літоўнасці стрымала
Тут съмерць сваю нязвонкую касу.

1912

ТРЫЯЛЕТ

Красавец юны, Триолет.
К. Фофанов

Як птушка ѹ гібкіх трыснікох,
Стралою думка мільганула
І ўраз-жа зьнікла, патанула,
Як птушка ѹ гібкіх трыснікох.
Ды ўсё-ж душа яе пачула
І ўжо пле ѹ такіх словох:
«Як птушка ѹ гібкіх трыснікох,
Стралою думка мільганула».

1912

Увага. У новай рэдакцыі «Вянка», рыхтаванай аўтарам перад
съмерці, верш выкасаны.

ТРЫЯЛЕТ

Калісь глядзеў на сонца я,
Мне сонца асляпіла вочы.

«Слыні, брат-шафёр, машыну!
За тое, што вёз мяне, — дзякую!
Да хаты ісьці недалёка,
А тут — столікі съежак усякіх!»

Не падабаецца паэту ѹ ягонае гарадзкое
прырода:

«Вось толькі съкіну тут боты,
Ды выражу кій ялінцовы,
Каб зноў пад нагамі пачуць мне
Алаўшае лісьце дубровы!»

Новы съвет адчыненіца перад паэтам,
новыя хварбы ѹ прамені, іхныя
перапліцені ѹ спалучэні. Хіба-ж ня
яна, што якраз тут бацькаўшчына за-
праўднага мастацства, што тут кране
паэта чистую крыніцу творчасці. І за
гэтае адчынені ѹ шчырых
дачынені ѹ да ёе можна дараўваць
многае «прыдворнаму баяну».

У нас ёсьць усе асновы меркаваца,
што ѹся беларуская савецкая паэзія,
якай бярэ за сваю тэматыку родную кра-
іну, бачыць у образе бацькаўшчыны
тую ілжывую «сацыялістычную ай-
чынну», а якраз сваю любую бацькаў-
шчыну, Беларусь у ейным съветльным
начынальніком разумені. І калі чытаеш,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Астрэйка дык ялчэ спадзянецца, што
яму нейкім дзіўчынам дапаможа:

«Прыдзе, прыдзе, —

Сум мой, як рукой развязя!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Астрэйка дык ялчэ спадзянецца, што
яму нейкім дзіўчынам дапаможа:

«Прыдзе, прыдзе, —

Сум мой, як рукой развязя!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбоўвае ѹ элегійныя мэлёды, у
ёй ўсё на тое, як раней,

«А сэрца, а сэрца
Спаконя ня знае!»

Шырэднікі паэтаў, якія падпадаюць
сумным настроем. Сацыялізм, пэўне-ж,
але вось гады мінаюць і рэчаіснаціі
ахварбо

Зъ беларускага жыцьця

Вялікая ўрачыстасць Беларусаў-каталікоў у Нью-Ёрку

Беларуская мова ў найвялікшай съвятині мэтраполіі

Пасыль апошніе вайны шмат Беларусаў-каталікоў былі занесеныя ваеннаю наўальніцтвам у розныя краіны свету. Беларусы з іх апнулася ў ўзроце рэштаў у Задзіночных Штатах Паўночнае Амёрыкі. Вялікая, аднак, іхня расцягнулася на дзесяці саваіх каталіцкіх съвятараў не дазволіла ім дагутуць як сълед наладзіць тут сваё католіцкае жыцьцё. Пачатак, асабліва ў некаторых асяродках, быў ўсё-ж ужо зробленым, ёсьць навечер надзея, што зь пераездам у ЗША большай колькасцю нашых католіцкіх съвятараў рэлігійная дзяяліцтва беларускага жыцьця ўніфруміруе.

Тут адзначым нядайнія нашыя ўрачыстасці ў Нью-Ёрку, якія да познанія маюць для беларускага католіцкага зімграцыі гісторычнае значанье.

У палове верасьня селёты прыехаў у ЗША на пейкі час, каб наведаць сваіх суродзічаў, айцец Ч. Сіповіч, рэктар беларускага католіцкага місіі ў Ангельшчыне ѹ царкоўны асистэнт Беларускага Католіцкага Акадэмічнага Едзярніцтва «Рунь». Па лініі БКА «Рунь» айцом Ч. Сіповічам быў 26-га каstryчніка працьгутанія трох даклады на гэткія тэмы: 1) Рэлігія ѹ яе сутныя элементы, 2) Сучасныя польні ў Католіцкай Царкве і 3) Патрбрэз больш інтэнсіўнае ролігійнасці як у прыватных жыцьцях, так і ў жыцьцях народу. На дакладах прысутнічала пераважна наша інтэлігенцыя абодвух веравызнанняў. Пасыль дакладаў адбылася цікавая дыскусія у часе якое, між іншага, удзельнікі канферэнцыі выказалісі за патрбрэз заснаванія ў Задзіночных Штатах БКА «Рунь» і беларускіх католіцкіх асяродкаў.

Даклады на глыбокія рэлігійныя тэмы былі добра прыгатавана да ўрачыстасці, якая адбылася ў наступную нядзелю ў дзень Хрыста Уладара 28-га каstryчніка ѹ найвялікшай католіцкай съвятині ў Нью-Ёрку — катэдре ъ св. Патрыка.

Ішчэ шмат загляда да вызначанага часу, Беларусы Нью-Ёрку ѹ далейшых навет ваколіцаў пачалі звязліцца ў съвятиню. Пахмурны, але не найгорысты восенскі дзень... У капіліні Божае Маці гарань урачыста съвечкі... Лагодная пастаць наўтрэдзікай зрок вернікаў. Роўна а двенадццатай гадзіні апайдні выйшаў пераўтвараць залатам арнаже.

«In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Introibo ad altare Dei...» пачулася першыя слова съвятара. У імя съв. Тройцы хрысціянін пачынае ўсе важнейшыя хвіліны ў сваіх жыцьцях, дык зразумела, што перш, чымся прыступіць да Божага. Аўтара, съвятара, бышцам на знак апраўдання святога акту, урачыста абняўшася ў чыё імя ён выступае.

Ахъяраваньне, Санктус, Кансекрацыя. Камунія съвятара ў вернікаў маліцвенна мінала пад урачыстым, прыціцнічым гуком аргану. Съвятар обрад даходзіць да капіла. А тады — съвятар чытае съвятое ѿвгельле, вызначаное на ўрачыстасць Хрыста Уладара, да гаворыць кароткае прынагоднае казаніе: «Хрысцос — Уладар нашага духа ѹ ласкі; Хрысцос — Уладар праўды. Ягона ўладарства здабытае цаною съмерці й нязычайных паніжэнняў. Уладарства гэтае — вялікае, як сусвет, яна моцнае, як сам Бог, яно прызначанае спрадвеку для ўсіх дзяяць Божых.

Мы, Беларусы, ніколі аб Боту не забываёміся. На нашым цярністым шляху

Адказы Рэдакцыі

Сп-ні Ю. Найдзюк. Лёс Анджэлес, ЗША. За два амэр. даіляры ў зычлівія пажаданым ішчыра дзяякуем. Прышаныя кніжкі высылаем. Прыслане Вам апавяданые беларускага аўтара з Польшчы Я. Жывога «Не затінуй» зъмесцім у вадным з калядніх нумароў «Бацькаўшчыны».

Сп. Г. Нямігу. Нью-Ёрк, ЗША. Артыкул «Хор няволінікі» атрымалі, але, нахаль, зъмасыці яго на можам. Хадзі парушаная ў ім тэма апраўсаная добра, але яна нічога на мае супольнага ані зь беларускім эміграцыйным жыцьцём, ані з важнейшымі проблемамі съвєтавай палітыкі, якія звычайна асвятаўшася на бачынах наше газеты. Радзім Вам пісаць фельетоны зь беларускага жыцьця ці артыкулы на беларускім грамадзкім і нацыянальнім тэмы, высокая вартасць якіх была заўсёды бяспречная.

Збліжжаюца Каляднія Съвяты!
А найлепшым падаркам на іэтыя
Съвяты ёсьць беларуская кніжка
Выдавецтва „Бацькаўшчыны“!

З жыцьця ЗГУРТАВАННЯ БЕЛАРУСАЎ КАНАДЫ

У каstryчніку ЗБК распачаło зімовы сезон працы. Да гэтага часу адбыліся трох вечарыны-балі, на якіх заўсёды прысутнічала шмат моладзі і старэйшы. Адзін баль быў арганізаваны Беларускай Касай Самапомачы ѻ дзень «Крэдит Юніён».

Простыя слова съвятара, адбітая, як хвалі на берагу, ад гатыцкіх аркаў съвятых, глыбака сагалі ў беларускія съвятині, асабліва ў вернікаў. Ці ў ваднікі з іх змагаліся расчуленацы і гордасць — тут, у адным з найвялікіх цэнтраў съвяты, мы жорстка панівалены на Радзіме, вольнія, і слухаем Божага слова ў сваіх роднай, любай мове! Праўда, насі шмат, бо ўсяго сотні дзве, але мы ведаем, што дзе трох зъбярэзца ў імі Хрыста, там Гн — спрод іх. Дык тым балі мы можам верніць, што ў дзені, Яму асабіўца прысьвечены, быў з нашай грамадой Хрыстос.

Малітвай за Беларусь айцец Ч. Сіповіч адправлену за наш народ першую імшу ў катэдры съв. Патрыка ў Нью-Ёрку. Надзеяна чакам на далейша развязаніе нашага рэлігійнага католіцкага жыцьця ў гэтай краіне.

Ф. Б-ль

БЕЛАРУСКАЯ ШКОЛА У ЧЫКАГО УЖО ІСНУЕ

Нарэшце агульнае жаданыне съведамых Беларусаў у Чыкаго зблылося. Ад 5 каstryчніка 1957 г. пачала свае заняткі Беларуская Школа пры 1515 Норт Окленд блд. Навучаньне беларускай мовы, гісторыі, сільвеу і г. д. адбываецца кожную суботу ад 2-5 пападуны. Агулам налічваецца 15 дзяцей школьнага веку, падзеленых на дзве групы, пачынаючых і старэйшых. Беларуское школьнага кіраўніцтва стараецца забясьпечыць моладзь навучальным матэр'іалам і прыгатуляе школьнай бібліятэчку. Школа ўдалейшым заклікае усіх бацькоў, якія яшчэ не паслалі сваіх дзяцей, каб гэта наўхутчэй зрабілі. Дзяець прывывіца ѹ адвозіцца да і з школы да бацькоў.

(«Беларуская Царква», № 5)

М. К-р

Ці толькі жалоба?

Давялося мне нядайна быць прыпадковым съвіткам размовы дзівюх асабаў на тему Слуцкага паўстаньня ды зъвінаніх з гэтых угодковых урачыстасці. Адна з гэтых асабаў — спадарыня старэйшага веку, другая — малады мужчына. Фактычна, гэта гаманілі прадстаўнікі двух пакаленняў: старышага малодшага, з усім ў сабе атрыбутамі, роджанымі розніцай веку.

Праблема зводзілася вось да чаго:

— Што? — Танцы ў праграме Слуцкіх ўгодкоў?

— А што ў гэтym благота?

— Да гэтага абрэз амаль памерлых! Вас асбымлюць за гэта.

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы, а падзелы на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?

— Слуцкі паўстаньня, што падзяліла на падзелы...

— Да гэтага абрэз амаль памерлых!

— Памяць памерлых мы ўшануем Паніхідай.

— Але-ж як можна танцаваць у дзені такое вялікае трагедыі?